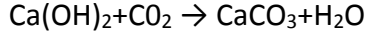

FRESK

VİCO CALABRÒ'NUN TEKNİK NOTLARI

“Fresk” ya da “iyi fresk” kelimeleri, boyaların suda çözüldükten sonra kısa süre önce yayılmış olan yaş siva üzerine uzatılmasıyla oluşan duvar resmini ifade eder.

Böylelikle, alçıdaki kireç ve havadaki karbonun reaksiyonu nedeniyle, boyalar sertleşene ya da çözünmez olana kadar renkler sabitlenebilir. Bu kimyasal reaksiyona “kirecin karbonatlaşması” denir ve formülü:

Yani, karbonik anhidrit ile eşleşen kalsiyum hidrat, kalsiyum karbonat ve buharlaşan suyun açığa çıkmasına neden oluyor.

Harcın kurumması esnasında açığa çıkan su; boyanmış kalsiyum karbonata dönecek olan tabakayı oluşturmak için; boyanan zemine yeterli miktarda kalsiyum hidroksit ulaştırıyor.

Fresk yapmak için gerekli olan temel unsurlar:

1. duvar ve kaba siva
2. kireç tabakası
3. alçı
4. kireç
5. kum
6. boyalar

DUVAR VE KABA SIVA

Taş ya da tuğla duvar her görüş açısından sağlıklı olmalıdır; siva eklemesiz, çivi ya da tahta parçasız olmalıdır, çimento izi taşımamalıdır, kuru bir yerce desteklenmelidir, çünkü alçının en büyük düşmanı nemdir. İri kum ve kireçten oluşan kaba siva, taşlardaki çıkıntıları düzleştirme için ilk kaba harç döküntüsüdür.

KİREÇ TABAKASI

Kum ve kireçten oluşan harçtır. Bir sonraki tabakayı oluşturmak için, duvar ve kaba zemin üzerinde yaklaşık bir santimetre kalınlık bırakarak, kaba siva üzerine atmalısınız.

ALÇI

Resmi yapacağınız kireç ve ince kumdan oluşan harçtır. Genişliği birkaç milimetredir. Her sabah aynı gün boyanması gereken alçının o kısmını yaymalısınız. Ardından ressam gelecek kısımların

sınırlarını çizmelidir ve baş duvarcı ustabaşı önceden çizilmiş kısımların üstüne taşmadan ya da kazımadan harcı eklemelidir.

KİREÇ

Kalkerli taşların odun fırınlarında yakılmasıyla elde edilir.

$\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$ kalsiyum karbonatın pişirilmesi esnasında karbon dioksit açığa çıkarır ve kalsiyum oksit (şeffaf kireç) çöker.

$\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2$ kalsiyum oksit suda sönmüş kirece dönüşür (mat kireç).

KUM

Genellikle nehirlerden alınan kum kullanılır. Bazı insanlar köşeli partiküle sahip, sıkıştırılmaları kolay olan ve yumuşak alçı yüzeyi oluşturan öğütülmüş kumu ya da taş ocağı kumunu tercih ederler.

Ne olursa olsun kum; toprak, bitki, hayvan atıkları ya da diğer kirlilik unsurlarını içermemelidir.

RENKLER

Renkler suda erirler, ardından onları taneciklere karıştırmalısınız. Kirecin bazikliği diğer resim tekniklerindeki aksine her rengi kullanabilmenize izin vermez. Eskiden ressamın paleti hayli kısıtlı renkler içeriyordu. Birkaç yüzyıldır bilimsel buluşların getirdiği yapay dayanıklı boyalar renk skalasını genişlemesine izin verdi. Fresk yapımında kullanılabilen her bir renk hakkında bilgi veren özel bir bölüm bulunmaktadır.

FRESK NASIL YAPILIR

1. Sinopya
2. Resim taslağının boyanması
3. Şablon
4. Boyama

Sinopya

Çizim son boyuttaki etkisinin görülmesi için taslaktan kireç tabakasına aktarılmalıdır.

Daha sonradan alçı altında kaybolan bu işe Sinopya denmesinin nedeni genellikle Türkiye'nin Sinop ilçesinden getirilen kırmızı toprakla yapılıyor olmasıdır.

RESİM TASLAĞININ BOYANMASI

Sinopyadan ya da taslaktan, resim taslağı çıkarılır: son boyutu içeren çizimlerdir ve fresk için çalışılmak için ayrıntılı olarak boyanabilirler.

ŞABLON YA DA TAMPONLAMA TEKNİĞİ

Resim taslağının alçıya geçiş işlemine tamponlama denir, çizimin sınırlarını delme ve figürlerin profilini çıkarmak için boşluklarına pudra rengi dökme işlemlerini içerir.

BOYAMA

Boyamaya başlamadan önce, fırçanızın altındaki zeminin dayanıklı olmasını kontrol etmelisiniz: ressamın iyi bir karışım elde etmesi ve resimleri yumuşatması için, oldukça yağlı olan ıslak kireç yüzey, boyaları tutmalıdır.

Fresk ressamlığı hassaslık gerektirir, düzenli olarak çalışılmalı ve pratik yapılmalıdır.

İlk renkler için, yüklü tonlar kullanılmalıdır, çünkü sıvadaki nem onları kolaylıkla eritip soldurur. Katmanlar kısa süreli aralıklarla yapılmalıdır.

Alçının bir parçası boyanmak için kalırsa, sonraki gün onu kırmalı ve yeni bir alçı üzerinde çalışmaya başlamalısınız.

FRESKLERDE KULLANILABİLEN PİGMENTLER HAKKINDA NOTLAR

MAVİ

Kirece dayanıklı olan eşsiz mavi renkler 19. Yüzyılın başlarında yapılan kimyasal hazırlıklarla elde edilmiştir. Eskiden mavi, harçsız duvarlara her türlü suluboyayla yayıldı

KOBALT MAVİSİ

Kobalt ve alüminyum oksittir ($A1_2O_3CoO$). Thenard tarafından 1802 yılında keşfedilmiştir. İyi bir kaplayıcıdır ve bütün faktörlere karşı yüksek dayanıklılığı ile bilinir.

GÖK MAVİSİ

Kobalt stannatır ($CoO-SnO_2$) ve 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra kullanılmaktadır. Sınırlı kapaticılığına rağmen oldukça dirençlidir.

BEYAZ

Özel yollarla işlenmiş mat kireç olan St. John beyazı en etkili olandır. Fresk için en etkili beyaz bu olsa da, kireç sütü ve $CaCO_3$ içerikli beyazlarla çalışmak da mümkündür.

TİTANYUM BEYAZI

Titanyumun oksitlenmiş halidir (TiO_2), 1920 yılından sonra kullanılmıştır. Muhteşem bir beyaz olmakla birlikte sıva üzerine St. John beyazı karıştırılarak yayılmalıdır.

KAHVERENGİ

Hem doğal hem de yanmış olan bütün topraklar iyidir.

KASSEL KAHVERENGİSİ YA DA VAN DYCK KAHVERENGİSİ

Fresk için daha koyu doğal renktir. Yüzde doksan organik madde (turf ve linyit) ve artı olarak demir, silikon ve alüminyum içerir.

SARI

Freskler için bütün koyu sarılar mükemmeldir, bununla beraber

KADMİYUM SARISI, kadmiyum sülfat (CaA), 1829'dan beri kullanılmaktadır. Oldukça etkili ve kalıcıdır.

KURŞUN KROMAT

1798 yılında ortaya çıkarılmış krom kaplama kurşundur (PbCrO₄). Partiküllerin dolgunluğuna göre limon sarısı ve turuncu tonları arasında çeşitlilik gösterir.

MARS SARISI, ayrıca **YAPAY TOPRAK SARISI** olarak da bilinir. Demir ve alüminyum içeren yapay bu boya 19. yüzyılın ortasından itibaren kullanılmıştır

SİYAH

Çıra ve toprakların yakılmasıyla elde edilen doğal siyah rengi kireç tarafından kabul görmüştür. Çok fazla soluklaştığı için, sadece gri rengini elde etmek için kullanılmıştır. Daha koyu renkler için daha koyu doğal renk olan ve fresk için en uygun olan Land of Kassel kullanılmıştır.

Kullanabileceğiniz yapay siyahlar:

19. yüzyılda kullanılan manganez siyahı (manganez dioksit),

Demir hidroksitin yakılmasıyla elde edilen Mars Siyahı ya da kara oksit

TOPRAK BOYASI/KOYU SARI

Fresk için bütün toprak boyları mükemmeldir, yaygın olan kil rengi demir oksit ve tuzlarının miktarına göre çeşitlenir.

KIRMIZI

Her kırmızı mineralin kökeni güzeldir: hem doğal hem de yanmış topraklar

Suni kırmızılar arasında, **KADMİYUM KIRMIZISI**, kadmiyum sülfat (CdS) mükemmeldir, ışığa karşı iyi direnç gösterme özelliği vardır. 1850 yılından beri kullanılmaktadır.

MALAHİT (BAKIR TAŞI) YEŞİLİ

Bakır karbonat hidrat mineralidir, asırlardır kullanılmaktadır.

Günümüzde suni bir ürün olarak satılsa da, çok az istikrarlıdır.

TOPRAK YEŞİLİ

Potasyum tuzları, magnezyum ve alüminyum içeriklerine bağı olarak çeşitlenen demir silikattır. Çıkarıldığı alana göre, hafif mavili mat yeşilden sarı tonları içeren yoğun yeşile kadar çeşitlenebilir.

KOBALT YEŞİLİ

Çinko oksit ve kobalt oksit bileşimidir ($\text{CoO}+2\text{ZnO}$), 1870 yılında tasarlanmıştır.

KROM OKSİT YEŞİLİ

OPAK ve ŞEFFAF yeşil renkleri bulunmaktadır. OPAK yeşil krom dioksittir (Cr_2O_3) ve 19. yüzyılın ortalarından itibaren kullanılmaktadır.

ŞEFFAF yeşil krom oksit hidrattır ($\text{Cr}_2\text{O}_3\cdot 2\text{H}_2\text{O}$), 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kullanılmaktadır.

MOR

KOBALT MORU

-kobalt fosfat $\text{Co}_3(\text{PO}_4)_2$ ya da

-kobalt arsenat $\text{Co}_3(\text{AsO}_4)_2$

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren biliniyor.